

„Kaj je vendar, da tako laja?“ pravi lovec. Jože in lovec ^{nt} podhitita ^{nt} na vrh.

Vedno je še lajal pes in nemirno mahal z repom. Na skali je stal in gledal zdaj proti prihajalcema, zdaj v prepad pod seboj.

Jože je skočil na skalo in pogledal v prepad.

„Jagnje je padlo. Milo blekeče. Treba ga bo izvleči.“

Šel je na nasprotno stran prepada, ki je bila položnejša, in lezel previdno in počasi nizdol.

„Nogo si je zlomilo“, je klical, da se je čulo, kot bi kdo kričal iz širokega brezdna.

Zadel ga je na ramo in nesel na vrh, počasi plezaje po skalah.

„Večerí se že. Domov poženemo“, je vpil v dolino.

Pastirji so prihiteli in gledali jagnje z zlomljeno nogo. Jože ga je držal na rami.

„Domov!“

Pognali so. Ovce so bleketale, pes je lajal, zvonci so peli otožno, kakor da pojó pesem o ločitvi.

Šli so; mož z lajno je stopal zadnji, solza se mu je včasih utrnila. Plakal je starec v jeseni...

(Konec prihodnjíč.)

Kdor zna pa zna.

I.

„Tra, tra, trárarárarárarara“ ...

„Kúretna, kúretna, kúretna“ ...

„Vsak dan krompir, vsak dan krompir, —

Vsak dan krompir“ ...

Tako so jo rezali in drugače navijali in pritiskali one nedelje po popoldanjem cerkvenem opravilu v Lipovju. Komedijantje so bili. Mimogrede so se ustavili za nedeljo v Lipovju in si sredi vasi postavili preprost šotor, v katerem so skazovali svoje vednosti in umetnije.

Vsake baže govorjenje se je slišalo o njih.

„Bogvekáj ne bo; so bili preveč razcapani, ko so postavljali tistole reč“, so pričeli prav počasi Pocinov ded.

„Seveda, če bi kaj prida znali, ne bi iskali pri nas drobtin“, menili so drugi.

„Po mestih bi živeli kot gospôda in se ne bi vlačili po kmetih, če bi res kaj umeli“, slišalo se je vse vprek.

„Take reči sem že vse videl; to ni nič. Takih tičev še v mesta ne puste ne“, se oglasi stari vojak Dragarjev Blaže.

Možje so jih devali v nič in tudi gledat jih na vse preteze ni šel nihče izmed njih razen Medvedovega strica, ki pa niso slišali onega pogovora.

Vse drugače pa mladina. Ta je bila pa kar mrtva na komedijante. Povsod so drli za njimi, kjer se je prikazal kateri. Doma pa vedne prošnje:

„Mama, dajte, dajte! Mama! — Mama!“

Marsikateri nosek je potegnil vase šapo na ves glas; marsikateri obraz se je nakremžil; marsikateri jok se je oglasil; marsikateri hranilček se je izpraznil; marsikatero birmansko darilo se je načelo radi teh komedijantov. Kozjekov Lukec je prodal celo svojo lepo belo zajklo — polovico v izgubo, da je le mogel noter. Ako se nista mogla premagati celo prvošolec Fortunov Srečko in drugošolec Murnikov Nandek, kakó naj se pa premaga Kozjekov Lukec? Ona dva sta videla že marsikaj, Lukec pa nič.

„Trararararaa!“ Začelo se je. Lukec s peresom za klobukom, se je vstopil prav spred, da ne bi kaj ušlo njegovim očem in ušesom.

„Lej ga, pasjega psa, kakó zna!“ si je mislil, ko se je sukaj pred njim črn kuže stoje na zadnjih nogah na precejšni krogli. Vse je storil pes na besedo in se prestopal po taktih godbe. Pa godba se začne glasiti žalostno, in kuže se zvali na tla, pomolí vse štiri od sebe in — pogine. Vse klicanje ne hasne nič, ne bič, ne mesena klobasa, ki mu leži pred gobcem, vse nič. Mrtev je . . . Godci udarijo veselo. V hipu je spet pes pokonci, pa se mu pridružita še dva, da nastane tak pasji direndaj, da ni smeha in ploskanja konca ne kraja.

Mnogo, mnogo čudovitega so kazali še ti psi. Ko so se pa utrudili, so nastopili pisano oblečeni komedijantje.

Ti so hodili samó po rokah, se postavljali na glavo; prevračali kozolce . . . Metali so kvišku raznobarvne kroglice in jih spet lovili v roke, po štiri naenkrat. Vedno jih je bilo nekaj v zraku, toda na tla ni padla nobena. „Mojster je!“ je pripomnil gledalec gledalcu.

Ta in drugi je nosil palico kvišku stoječo mu na nosu, na eni nogi je tretji nosil stol na zobeh ali na glavi.

To in še mnogo drugega se je videlo oni popoldan. Ko so se gledalci usuli zopet na cesto, so bili zadovoljni vsi, in ni jim bilo žal tistih božjakov, ki so jih plačali.

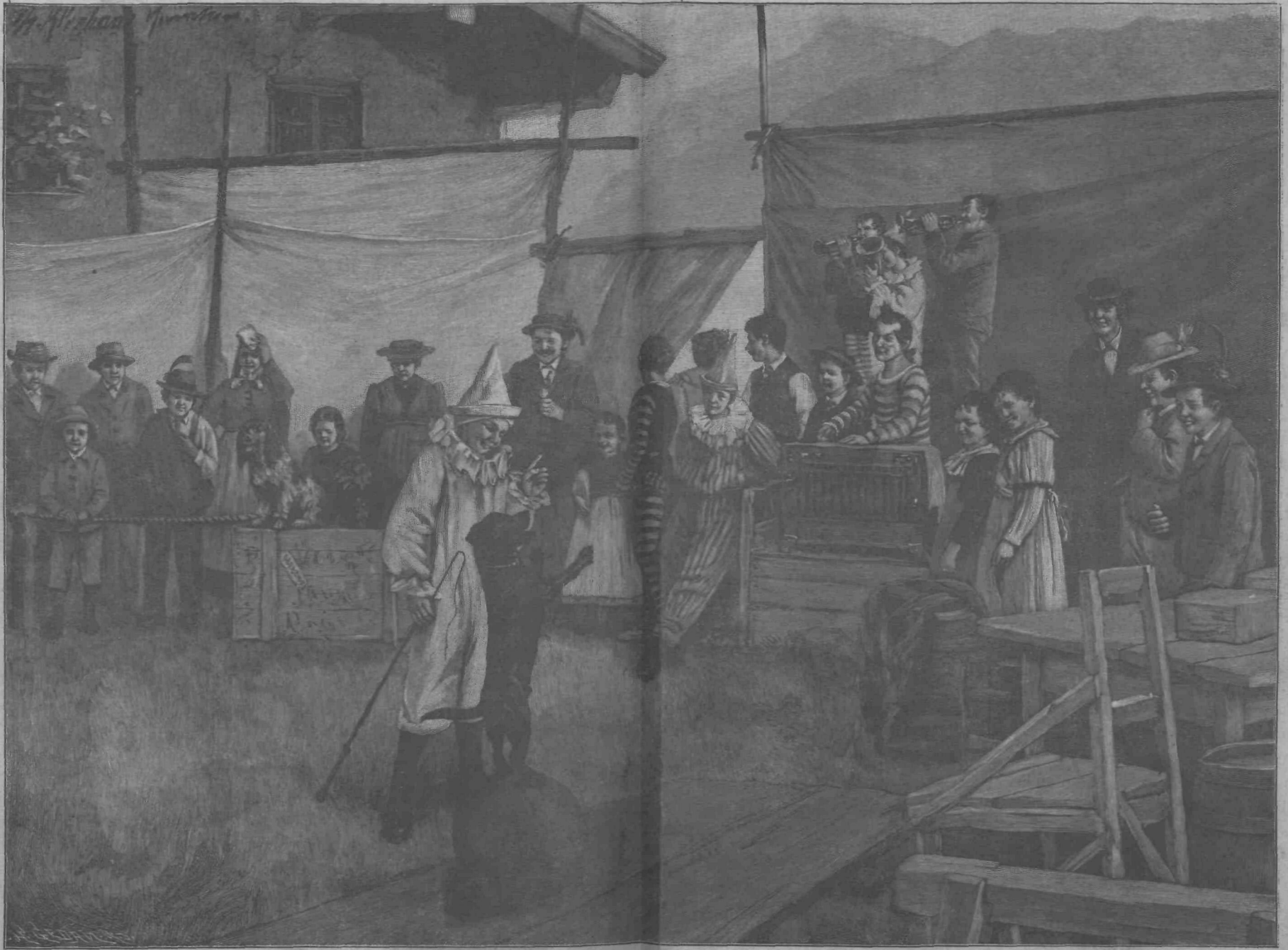
II.

Reveži so bili drugi dan in potem lipovski kužki!

„Prosi!“ — „Stoj!“ — „Čičaj!“ — „Mrtev!“ tako si slišal v vsaki hiši in na vsakem vrtu. Vsak pob je hotel biti mojster in je želel izučiti svojega psa, da bi znal kakor oni v komediji.

Toda drevo ne pade na prvi mah, in tudi mrcina pasja se ne nauči v pol ure. Tega niso vedeli mladi junaki, in skoro vsi psi so šli že prvo uro potepeno, z repom med nogami, okoli hišnega ogla — iz šole.

Da Kozjekov Lukec ni bil zadnji med pasjimi učitelji, vas ne bo presenečilo. Seveda tudi njegov Murn ni bil nič boljši učenec kot drugi lipovski. Toda Lukec je bil vztrajnejši učitelj kot vsi drugi; on ni obupal nad svojim kosmatinom.

„Murče, murče!“ Danes pojdeš pa z menoj na pašo.“ In hodil je dan za dnem. Seveda večji kos malice je bilo treba urezati, da je bilo za dva.

Pri vseh pastirskih igrah je bil Kozjek prvi in najoblastnejši. Po komediji pa ga ni bilo več med pastirji. Kar posebej je pasel in sam se je kratkočasil v kaki oddaljeni dolinici.

Pastirji so ga pač pogrešali, saj brez njega ni bilo prave igre. Kaj se pa tudi more brez gospodarja? In to je bil Kozjekov Lukec. Da, toliko spoštovanja je užival v pastirskem zboru, da se ga niso niti upali vprašati, zakaj jih je zapustil in kam zdaj zahaja.

„Pojmo gledat za Lukcem!“ si izmislil nekega dne Ribičev Poldek.

„Saj res!“

In šli so.

Prav precej ga niso dobili. A dobili so ga vendarle. Prav tiho in oprezno so se priplazili po grmovju tik do njega.

In kaj so ugledali?

Niti sopsti si niso upali, kaj še geniti se. Kaj počilo bi v suhljadi in...

Lejte ga Lukca, kaj je počel?

„Murče, prosi!“ — Murče, čičo!“ — „Murče mrtev!“ Vse je ubogal ta pes, vse je storil ta Murče.

„Aah, — aah,“ se je slišalo pritajeno.

„Murče, prinesi palico!“

Lejte, prinesel jo je.

Zdaj jame Lukec vežbati sebe. Nosi palico pokoncu na dlani, na enem, na drugem prstu, na nosu, na čelu.

„Aah, — aah-a!“ je dihlo iz zatišja.

Iz žepa vzame jabelko, eno, drugo, tretje. Pometava jih kvišku, eno, dvoje, vse troje, vse dalj časa. No, zdaj ga je pa le goljufalo.

„Še en pot“, in zopet jih jame premetavati.

„Ah, aaah!“

„No bom pa še drugič poizkusil, ko bom sam“, je dejal in se zleknil vznak na mehko trato.

Tiho kakor tatje so se odplazili pastirji in daleč proč se je šele oglasil Poldek: „Ti tič ti, kakó zna!“

Pa Lukec se ni učil samo za svojo zabavo, ampak je hotel napraviti tudi komedijo. Zato se je vežbal neprestano. Naprosil je tri svoje najboljše prijatelje, da bi mu preskrbeli godbo.

In niso odklonili.

III.

„V nedeljo popoldne bo.“

„Kaj bo?“

„I no, ali ne veš? Komedijska bo! Kozjekov Lukec zna vse, kakor komedijantje.“

„O ja! Kje pa bo?“

„Tam gori na pašniku za zelenim hribom.“

V prijazni dolinci so zagrabili v soboto popoldne z visokim jelševim vejevjem precejšen prostor po Lukčevem načrtu. Pipčev Tonče, Škarjev Mihec in Ročev Matijec so jo rezali cel popoldan na svoje inštrumente: lončeno žvegljo, leseno piščalko in na orgljice.

„Bo“, je dejal Lukec.

„Bo, bo“, so pridejali še drugi.

Ne samo pastirji, tudi bolj odrastla mladina se je nabrala v Lukčevi komediji.

In začelo se je.

Murn se je sukaj na debeli buči in na zadnjih nogah. Skakal je skozi obroč in delal še čudne druge umetnosti. „Murn mrtev!“ In kar padel je na tla in se raztegnil.

Toda nekaj je zašumelo gori v smrekovem vejevju.

„Veverica, veverica!“

Preskočiti se je hotela na sosednjo smreko, lej pa jo je prevarilo.

„Pumf!“ ravno pred Murnov gobec. Pa sta jo pokadila v hosto. Murna ni bilo več nazaj.

Lepa pisana jabolka jame metati Lukec kvišku in jih loviti, tri naenkrat. Dolgo mu je šlo po sreči, gledalci so kar strmeli. Toda nesreča ne počiva. Samo en sam hipec je trenil z očesom, in najdebelejše jabolko mu je padlo prav na nos s tako silo, da je videl tri solnca, kljub temu, da je bilo v senci. Kri mu menda zato ni tekla, ker se je neznansko ustrašil.

Smeh, ne smeh, pravi krohot je sledil ti njegovi nesreči. Očividno je imel med svojimi gledalci veliko večino nevoščljivcev.

Potrt in pobit je bil Lukec, toda do konca jo je pa le hotel speljati.

Gladko paličko si postavi na čelo in jo nosi okoli po prostoru.

Oči je imel srpo obrnjene na gornji konec, da ne izgubi težišča. Druzega ne vidi nič, ne sliši nič in zato se izpodtakne in zaleti z glavo v ograjo. Palica mu odleti, sam pa pobere svoje kosti zunaj ograje. S krvavim nosom in krvavečim srcem jo ubere proti domu. Mladina pa ni užila toliko veselja in ni smejala toliko smeha tudi v pravi komediji ne.

Kdor zna, pa zna!

Ferdinand Gregorec.

Zgodnja slana.

Ah, v mojem srcu cvetja ni,
Vse vzela mi je zgodnja slana;
Premnoga cvetka pokopana
V preranem grobu tem leži.

Kaj, če zamrete cvetke vé —
Saj pomlad novih bo vzbudila,
A meni več ne bo vrnila
Mladostna sreča se v srce.

Cvetoš.

